

Тест за междинно ниво по Европейски проект „Еразъм + - пролетни празници“ за ученици от 9.-12. клас

1. Попълнете празните места в текстовете с името на пролетния празник или обичай, за който става дума.

А. Класическият фолклорен календар на българите определя за пръв пролетен празник.....- ден на лозарите, градинарите и кръчмарите – приемник и продължител на дните, посветени на тракийския бог на веселието и виното Дионис.

Б. Един от най-очакваните празници на българина в началото на пролетта е.....Наричат го още Сирница, Прошка, Поклади и др. В календара е винаги в неделя – седем седмици преди Великден.

В.са маскирани момци, които обхождат всички къщи в селището за здраве и плодородие, а стопаните ги даряват богато.

Г. се изработва от бяла и червена прежда. С нея в първия ден на март се кичат всички българи. Завързва се на младите животни за здраве и на плодните дръвчета за повече берекет.

Д. На 25 март Православната църква отбелязва празника Това е денят, в който Дева Мария разбира благата вест, че ще роди син, съобщена ѝ от Архангел Гавриил. Той е един от постоянните празници в църковния календар, тъй като всяка година се чества на една и съща дата. Заедно с християнския празник, българите отбелязват и фолклорния празник Благовец.

Е. Съботата преди Цветница, една седмица преди Великден, е.....Празникът е свързан със стар момински обичай, който се наричаВ него по традиция участват само девойки, достигнали полова зрялост. Патриархалното общество налага на момите да се включат в обряда, за да получат право на брачни отношения. Могат да се омъжават само онези девойки, които вече са участвали в този обичай.

Ж. Този празник се отбелязва винаги в неделята, една седмица преди Великден. На него празнуват имен ден хората, които носят имена на цветя. Нарича се.....или Врѣбница.

З., или още както го наричат Пасха, е християнски празник, който се свързва с възкръсването на Исус Христос. Той се празнува винаги на различна дата. Българите се чукат с боядисани яйца, като най-здравото се нарича „борак“ или „борец“. Козунакът е вторият основен символ на този ден.

Ие празник на земеделците, овчарите и стадата. Празнува се винаги на 6 май.

Й.е празник на славянската писменост и на българската просвета и култура. На този ден в България се чества създаването на глаголицата от светите братя Кирил и Методий, известни още и като Солунските братя.

2. Прочетете текста изпълнете задачите след него (I-VI.)

21 май - Константин и Елена

На този ден в района на Странджа планина празнуват нестинарите. Името им днес буди почуда и възхищение от силата на българския дух.

Още в зори млади и стари подготвят дървата за огъня. Вечерта момчета с икони и нестинарите обикалят три пъти около черквата и застават до разстланата жар. Писва гайда, тъпанът зачестява и нестинарите заиграват с боси крака - първо около огъня, а после нагазват в жарта. Играят с икона в ръце, пипат жарта, а около тях огънят пръска искри.

Нестинарят играе в огъня без да усеща болка и да изгаря нозете си, въпреки че температурата на разтопената жар е между 400 и 800 °С. По ходилата му няма никакви следи от изгаряния и на другия ден той ходи така леко и свободно, както и по време на играта в огъня. Това за вярващите е явно доказателство за свръхчовешки сили – светецът в този ден пази нестинарите. Някои обясняват безчувствяването и неизгарянето на ходилата с външни средства – с газенето в кал, със загрубването на стъпалата през лятото или пък с използването на лековити мазила. Но етнографи са доказали, че нестинарите не използват никакви помощни средства. Тогава? Една от причините за неизгарянето е, че огнеходците преминават много бързо върху жаравата, като задържат стъпалата си само за части от секундата. Но има и друго, много по-важно обстоятелство – подготовката да станеш нестинар. Между средствата за подготвяне на екстаза у нестинарите съществено значение има постът, почистването с вода,

съзерцанието и психическа нагласа. Именно чрез психическа нагласа се постига охлаждане на крайниците, свиване на кръвоносните съдове на краката и изчезване или намаляване усета за топлина, съответно за болка. Екстазното състояние, в което нестинарят изпада по време на обреда, също допринася за обезболяване и неизгаряне.

След играта в огъня започва нестинарското хоро около него, на което трябва да се хванат и поиграят всички за здраве и берекет.

Имен ден на Константин и Елена.

(По материали от книгата «Празниците на българите с легенди и предания» Н. Ников)

I. Предайте накратко съдържанието на текста.

.....
.....
.....
.....
.....

II. Подготовката на нестинарския огън започва:

- а) в късния следобед
- б) след изгрев слънце
- в) на разсъмване.

III. Според етнографите нестинарите не усещат болка, защото:

- а) използват специални кремове и имат груба кожа на ходилата
- б) изпадат в екстаз по време на танца и стъпват бързо върху въглените
- в) мажат предварително стъпалата си с кал и се хранят с месо, за да са издръжливи .

IV. По време на танца краката на нестинарите се:

- а) охлаждат
- б) загряват
- в) нараняват.

V. Намерете в третия абзац дума, която е синоним на *нестинари*.

.....

VI. Думата *берекет* означава:

- а) сила
- б) плодородие
- в) късмет.

3. Номерируйте празниците, като спазвате тяхната последователност в календара. Свържете празника със съответната с картинка.

Лазаровден

Трифон Зарезан

Цветница

24 май – Ден на славянската писменост и култура

Кукеровден

Великден

4. Прочетете описанието на обичая и напишете кой от пролетните празници съпровожда.

А. На дървена бухалка всяка мома поставя венец си, после всички венци се пуцат в течаща вода и се гледа – на която мома венецът е пръв, тя ще се омъжи първа през годината.

.....

Б. С песни и музика всички тръгват към лозята. Там всеки стопанин разкопава с косера около най-едрата лоза, три пъти полива около корена ѝ с алено вино, „захранва“ го с хляб от обредната пита, ръсва пепел наоколо и чак тогава отрязва три пръчки от лозата, от които прави венец.

.....

В. Дружината символично заорава и засява „нивата“ на мегдана сред селото, като изгонват злото и предопределят благополучие за селото и неговите жители.

.....

Г. Преди да се приберат по домовете, младите вземат прошка от старите.

.....

Д. На този ден в църквата се отслужва литургия и се благославят върбови клонки. Те се раздават на вярващите и всеки ги отнася в дома си за здраве. С тях се сплитат венчета, с които се окичват портите.

.....

Е. Хората ги носят, докато видят щъркел. После ги връзват на плодно дръвче, изричат едно желание и вярват, че то непременно ще се сбъдне.

.....

Правилни отговори и оценяване на тестовете за 9.-12. клас междинно ниво средно напреднали

1. Задача

А. Трифон Зарезан 1 т.

Б. Сирни Заговезни 1 т.

В. Кукерите 1 т.

Г. Мартениците 1 т.

Д. Благовещение 1 т.

Е. Лазаровден, лазаруване 2 т.

Ж. Цветница 1 т.

3. Великден (приемлив отговор Възкресение Христово) 1 т.

И. Гергьовден 1 т.

Й. 24 май 1 т.

Максимален брой точки: 11

2. Задача

I. 3 т.

II. в 1т.

III. б 1 т.

IV. а 1 т.

V. огнеходци 1 т.

VI. б 1 т.

Максимален брой точки: 8

3. Задача

3, 1, 4, 6, 2, 5 по 1 т. за правилен отговор- общо 6 т.

При правилно свързване с картинките по 1 т.- общо 6т.

Максимален брой точки: 12

4. Задача

А. Лазаровден 1 т.

Б. Трифон Зарезан 1 т.

В. Кукери 1 т.

Г. Сирни Заговезни 1 т.

Д. Цветница 1 т.

Е. Баба Марта 1 т.

Максимален брой точки: 6

Общ максимален брой точки:37

Оценяване:

34-37 Отличен 6

33-29 Много добър 5

28-25 Добър 4

24-21 среден 3

20 и по-малко от 20 точки Слаб 2